

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 26 Mayıs 2014
Sayı: 1375

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri Ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun İle 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Durdu ÖZBOLAT

Kahramanmaraş Milletvekili

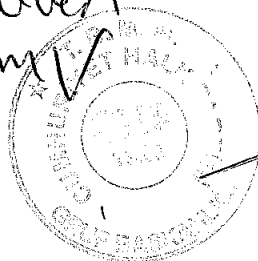
Haluk Eyidoğan
İstanbul M.

Osman Kaplan
Antalya M.

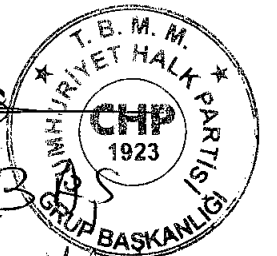
Aliyücel
Hüseyin Cüven
İzmir M.

R. Kerem Özkan
Burdur M.

Ramiz Tapaç
Anayır

Ali SARIBAY
Çarşamba M.

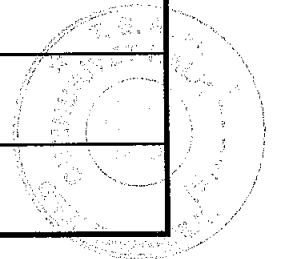
TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	Dışişleri			
Esas Komisyon	Anayasa			
Tarih: 09 Haziran 2014		E. No: 2/224		
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.
AA	22	22	22	22
TBMM BAŞKANI	22			

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LIĞI
26 Mayıs 2014
Numara:

T B M M KÜTÜPHANE VE ARŞİV İŞL. BAŞKANLIĞI
26 Mayıs 2014
No : 309705

1575 Sayılı Kanun Teklifi İmza Fihristesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Caner Yılmaz	Tekirdağ	[İmza]
Mehmet Halil Kaplan	Kocaeli	[İmza]
İhsan ÖZKES	İstanbul	[İmza]
Mehmet Hıncal	Angutluhan	[İmza]
Enjin Özkan	Sakarya	[İmza]
Orhan Dursun	Tokat	[İmza]
Kedirciler Öztürk	İST.	[İmza]
Bedel Küçük	İST.	[İmza]
Özge DİNÇER	İST.	[İmza]
Gürkut Akar	Antalya	[İmza]
M. Serdar Saygı	Gaziantep	[İmza]
İlhan Demirel	Bursa	[İmza]
İhsan Kalkavan	Samsun	[İmza]
Haydar Akar	Kocaeli	[İmza]

GENEL GEREKÇE

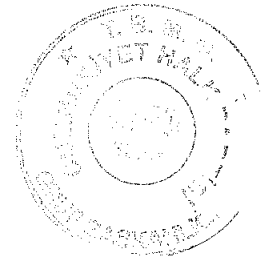
Seçme, seçilme ve siyasi temsil hakkının korunması ve geliştirilmesi tüm demokratik rejimler açısından en önemli meşruiyet sorunudur. Sadece seçme hakkı tanınması veya sadece belirli bir toplumsal sınıfa, kimliğe, gruba seçilme ve siyasi temsil hakkının verilmesi; parlamenter demokrasiyi tartışmalı hale getireceği gibi, demokratik hukuk devleti ilkelerini de sakatlayarak etkisizleştirecektir.

Buna göre; yurtdışında yaşayan 6 milyon civarında Türkiye vatandaşının çeşitli yasal düzenlemelerle siyasi sisteme "seçmen" olarak dolaylı katılımının sağlanması, ancak doğrudan temsil hakkı verilmeyerek sistemin dışında bırakılması, belirttiğimiz meşruiyet sorununu ortaya çıkararak demokratik işleyişi kesintiye uğratmakta, temel Anayasal hakları ortadan kaldırmaktadır.

Anayasa'nın 65. Maddesine bir hüküm ilave edilerek ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkındaki Kanun ile 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nda bir dizi değişiklik yapılarak yurtdışında yaşayan seçmenlere bulundukları ülkelerde genel seçimler, cumhurbaşkanlığı seçimleri ve referandumlarda oy kullanma hakkı tanınmış, ancak bu oyların ülke genelindeki oylara dahil edilerek partilerin oy oranlarına göre illere dağıtılması benimsenmiştir.

İlk genel seçimlerde bu kararlar doğrultusunda uygulanacak seçim ve oy dağıtım aritmetiği ile birbirinden bağımsız, farklı seçim çevrelerindeki oyların iller bazında ve Türkiye genelinde milletvekili dağılımını belirleyeceğinden, hem seçmenlerin temsil hakkını ve siyasi iradesini hem de Anayasa ile güvence altına alınmış genel ve eşit oy ilkesini zedeleyecektir. Bu nedenle, toplam seçmen sayımızın %5,3'üne tekabül eden yurtdışındaki yaklaşık 3 milyon seçmenin siyasal tercihiye göre temsiliyet hakkı mümkün olmayacaktır.

Türkiye dışında yaşayan yurttaşlarımızın oy ve temsilde adalet hakkının korunması; aynı zamanda yurtiçindeki seçmenlerimizin verdiği oylarla şekillenen illerdeki oy dağılımının etkilenmemesi için 2008'de yapılan bir değişiklikle kurulan Yurtdışı İlçe Seçim Kurulu'na ilave olarak Yurtdışı Seçim Çevresi oluşturulmalı ve buradaki nüfusla orantılı sayıda Yurtdışı Milletvekili seçilmesinin yolu açılmalıdır.

Dünyanın her tarafına dağılmış durumda olan yurttaşlarımızın oluşturduğu nüfus yoğunluğu ve ülkemizin bu bölgelerle olan siyasal, toplumsal, kültürel bağları; yurtdışı seçim çevresi ve milletvekilliği uygulamasının acilen hayata geçirilmesini zorunlu kılmaktadır.

Türkiye’de, mevcut kanunlar çerçevesinde uygulanan “genel oy oranı ve nüfus” ölçülerine göre yapılan milletvekili dağılımı, yapılacak bir düzenleme ile yurtdışı seçim çevresi için de geçerlilik kazandığında, vatandaşlık hakkının önündeki engeller kalkmış; aynı zamanda temsilde eşitlik ve adalet de sağlanmış olacaktır.

Yurtdışı seçim çevresi oluşturarak farklı ülkelerde yaşayan vatandaşlarının kendi parlamentolarında temsil edilmesini sağlayan devletler tarafından uygulanan seçim sistemleri farklılık göstermekle birlikte, genel olarak nüfus yoğunluğuna göre her kıta bir seçim çevresi olarak öngörülmekte ve milletvekili sayısında seçmen veya nüfus oranı temel alınmaktadır. Hem Türkiye’deki mevcut uygulama, hem de çeşitli ülkelerde hala geçerliliğini koruyan yurtdışı seçim modelleri dikkate alındığında; Türkiye’deki son genel seçimlerde ortaya çıkan nüfus/milletvekili oranına göre, yurtdışında yaşayan yaklaşık her 134.000 yurttaşımızın bir milletvekili tarafından TBMM’de temsil edilmesi mümkün olacaktır.

Böylelikle, yabancı ülkelerde yaşayan vatandaşlarımızın temsilcisi olarak seçilecek milletvekillerinin hem yurttaşlarımız ile anavatanları arasındaki siyasal bağı kurarak yerinde tespit ve çözüm olanağı bulması, hem de TBMM’nin daha geniş temsiliyet alanına sahip olmasıyla birlikte Türkiye’nin başta Avrupa olmak üzere diğer devletlerle olan ilişkilerinin gelişmesi bakımından büyük önem taşımaktadır.

Dünyanın çeşitli bölgelerine dağılmış; düşünsel, toplumsal, ekonomik ve siyasal birikimleriyle yaşadıkları ülkelere büyük katkılar sağlayan yurttaşlarımızın, kendilerini TBMM’de, Türkiye’yi ise tüm dünyada temsil etmeleri her bakımdan büyük bir kazanç ve demokrasiyi geliştiren önemli bir etmen olacaktır.

Ayrıca, seçim güvenliği ve adaletinin sağlanması demokratik temsiliyetin önkoşulu olduğundan, yurtdışı seçim çevresinde kullanılan oyların sayım, döküm, birleştirme işlemlerinin ilgili sandık kurulu gözetiminde ve 298 sayılı kanunun 95. Maddesine göre “oy verme yerinde hazır bulunanların” huzurunda açık olarak yapılması gerekmektedir.

Mevcut düzenleme, yasanın ilgili hükümlerine aykırı olarak sandık kurullarına “oy zarfları açılmadan adedi, oy kullanan seçmen miktarı ve bunların birbirine uygunluğu bir tutanakla tespit ederek Yurt Dışı İlçe Seçim Kuruluna ulaştırmak” görevini vermektedir. Bu karar, yurtdışı seçim süresi ve ülkelerin özgün koşullarını dikkate almayarak; aynı zamanda kanunların emrettiği şekilde yurtiçinde uygulanan Sandık Kurullarından YSK’ya uzanan aşamalı denetim modelini yok sayarak, seçmen iradesini sakatlayabilecek usulsüzlüklere kapı açmaktadır.

Temel Anayasal hakların korunması ve gerekçeleriyle belirttiğimiz seçme, seçilme ve temsil hakkının sağlanması yönünde gerekli düzenlemelerin yapılarak yasal zemine oturtulması, Türkiye demokrasisi açısından bir gereksinim ve kazanım olarak zorunlu hale gelmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1 - Yurtdışı seçim çevresi oluşturarak farklı ülkelerde yaşayan Türk vatandaşlarının Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde temsilinin sağlanması amaçlanmaktadır.

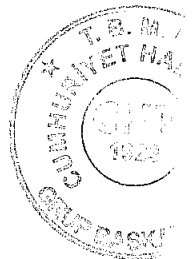
Madde 2 – Bu kanunla oluşturulacak olan yurtdışı seçim çevresinde milletvekili seçilebilmesi ve seçilenlerin tespitiye yönelik işlemleri yürütecek yasal merciin belirlenmesi öngörülmüştür.

Madde 3 – Yapılan değişiklikle yurtdışı seçim koşulları dikkate alınarak, seçmen iradesini sakatlayabilecek usulsüzlüklere engel olmak hedeflenmiştir.

Madde 4 – Yurtdışı seçim çevresi milletvekili sayısının belirlenmesi ve bu sayının hesaplanması yönünde yapılacak bir değişikliğe gidilmiştir.

Madde 5 – Yürürlükle ilgilidir.

Madde 6 – Yürütme ile ilgilidir.

**298 SAYILI SEÇİMLERİN TEMEL HÜKÜMLERİ VE SEÇMEN KÜTÜKLERİ
HAKKINDA KANUN İLE 2839 SAYILI MİLLETVEKİLİ SEÇİMİ KANUNUNDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1 – 26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri Ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun’un 3. Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“Madde 3 – Özel kanunlardaki çevre ayırmaları saklı kalmak ve yabancı ülkelerde yaşayan Türk vatandaşlarının nüfus toplamı yurtdışı seçim çevresi olmak kaydıyla, seçimlerde her il bir seçim çevresidir.”

MADDE 2 - 26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri Ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun’un 94/B Maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“Yurtdışı seçim çevresinde siyasi partilerin elde edecekleri milletvekili sayısının hesaplanması, siyasi parti adaylarından milletvekili seçilenlerin tespiti, milletvekili seçilenlerin Yüksek Seçim Kurulu’na bildirilmesi ve milletvekili tutanaklarının verilmesi işleri, 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu hükümlerine uygun olarak Ankara İl Seçim Kurulunca yapılır.”

MADDE 3 - 26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri Ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun’un 94/C Maddesinin Yedinci ve Onuncu fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“Sandık kurulları tarafından her gün oy verme süresinin bitim saati olan 17.00’de veya başka bir bitim saati belirlenmişse bu saatte, bu Kanunda belirtilen usullere göre sandık açılır. Çıkan oy zarflarının adedi, oy kullanan seçmen miktarı ve bunların birbirine uygunluğu ile sayımı ve dökümü yapılarak bir tutanakla tespit edilir.”

“Yurt Dışı İlçe Seçim Kurulu, yurt içerisinde oy verme süresi bittikten sonra, İlçe çevresindeki sandık kurullarından gelen tutanakları birleştirerek, İlçe seçim tutanağını düzenler ve bu tutanağı seçim işlerine ait diğer evrak ile birlikte Ankara İl Seçim Kuruluna iletir. Ayrıca geçici gümrük kapısı seçim kurullarından gelen geçici birleştirme tutanağındaki sonuçlar kendi içerisinde birleştirilir ve bu sonuçlar Ankara İl Seçim Kuruluna iletir.

Ankara İl Seçim Kurulunca da yurt dışı sandıklarından gelen sonuçlar ile gümrük kapılarından gelen sonuçlar birleştirilir ve düzenlenen tutanak en seri vasıtayla Yüksek Seçim Kuruluna gönderilir.”

MADDE 4 – 10/6/1983 tarihli ve 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu’nun 4. Maddesinin Birinci ve İkinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“İllerin çıkaracağı milletvekili sayısının tespitinde, toplam milletvekili sayısından her il’e ve yurtdışı seçim çevresine önce bir milletvekili verilir.

“Son Genel Nüfus Sayımı ile belli olan Türkiye nüfusu ile yabancı ülkelerde yaşayan Türk vatandaşlarının nüfus toplamı, birinci fıkradaki illere ve yurtdışı seçim çevresine verilen milletvekili sayısı çıkarıldıktan sonra kalan milletvekili sayısına bölünerek bir sayı elde edilir. İl nüfusunun ve yurtdışı seçim çevresi nüfusunun bu sayıya bölünmesi ile her ilin ve yurtdışı seçim çevresinin ayrıca çıkaracağı milletvekili sayısı tespit olunur.”

MADDE 4 – Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5 – Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

